

Otel işletmelerinde kat hizmetleri departmanında verimli malzeme seçimi

MERYEM AKOĞLAN

Kat hizmetleri (housekeeping) departmanı otel organizasyonu içerisinde şu nedenlerle önemli bir yer tutar:

- Otelin temizliği, bakımı, dekorasyonu, düzenlenmesi vb. temel hizmetlerden sorumlu olması,
- Müşterilerin en fazla zaman harcadıkları bölümlerinden sorumlu olması,
- Otelin temel fonksiyonu olan konaklama ünitelerinden sorumlu olması,
- Otelde genellikle en fazla personelin çalıştırıldığı bölüm olması.

Bu departman, geniş hizmet (odalar, salonlar, restoranlar, havuzlar, bahçeler, çamaşırhane, personel alanları, ofisler) alanındaki işlevlerini yerine getirirken çok sayıda temizlik ve dekorasyon amaçlı araç-gereç ve malzeme kullanmaktadır. İşte bu malzemelerin alımı ve kullanımını sırasındaki bilinçli tutum, otel işletmelerini önemli maliyet (personel, zaman, para) kayıplarından kurtaracaktır.

Otel işletmeleri açısından son derece önemli bir konu olan verimlilik, doğal olarak verimli malzemenin seçimi ile başlayacaktır. Bunun yapılabilmesi ise, housekeeping konusunda sipariş veren departman şefinin malzeme seçimi konusunda da bilgili olmasını gerektirmektedir.

Otel odalarında kullanılan malzemeler

Otel odalarında kullanılan bazı önemli malzemelerin seçiminde verimlilik kriteri esas alındığında dikkat edilmesi gereken esaslar ve nedenler aşağıda tartışılmaktadır.

- Otel odalarında yatak yapımında çarşaf kullanılmalıdır. İki çarşafın uygun şekilde yatağa tesbit edilmesi şeklinde kullanılan yatak yapımı daha kolay, daha düzgün ve çalışanın zamanını daha az alıcı olduğu için gereklidir. Yatak yapımında kullanılan diğer malzeme ise, nevresimdir. Nevresimin yatağa yerleştirilmesi ve düzeltilmesi, yıkandıktan sonra kuruması, ütülenmesi çarşafa göre daha zahmetlidir. Bazı otellerde nevresim kullanılmaktadır. Ancak, konaklama tesisinin misafirhane olması durumunda (gerektiğinde müşterinin kendi yatağını yapması söz konusu olduğundan) ve VIP odalardaki yataklarda (yatak açmayı kolaylaştırdığından) kullanılabilir.

- Oda yapımında kullanılan çarşaf ve havlular aynı renkten seçilmelidir. Bu seçim yıkama sırasında aynı renkteki çarşafların aynı program ve makina ile yakınmasını sağlayarak gereksiz gecikmeleri ortadan kaldıracaktır (havlular ve çarşaf elyaf farklılıkları nedeniyle renkleri aynı da olsa ayrı yıkanmalıdır).

- Çarşafın baş ve ayakcu taraflarının belirlenmesi amacıyla farklı ölçülerde (başucu 4-5 cm., ayakcu 2-3 cm.) kenar dikişlerinin yapılması artık fazla verimli olmayan bir uygulamadır. Çarşafın diktirilmesi sırasında bu uygulamanın yaptırılmamasına dikkat edilmelidir. Ancak hazır çarşafalarda bu durum halen devam etmektedir. Bu uygulama çarşafın sürekli aynı yönde kullanılması nedeniyle çabuk eskimesine sebep olmaktadır (Özellikle başucu tarafı omuz sürtülmesi nedeniyle daha çabuk yıpranmaktadır).

ABSTRACT

EFFICIENT CHOICE OF MATERIALS FOR THE HOUSEKEEPING DEPARTMENT

The choice of the materials and the equipment is extremely important for the efficiency of the hotel operations. The article aims to argue the importance of these materials which are used in the housekeeping departments with respect to hotel efficiency. Also, the article itemizes the main points which should be taken into consideration while choosing the materials for both the laundry and room departments.

Meryem Akoğlan, Anadolu University, Eskişehir Vocational Training School, Eskişehir, Turkey.

Meryem Akoğlan, Anadolu Üniversitesi Eskişehir Meslek Yüksekokulu'nda öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır.

● Çarşaflık kumaşlar, yıkanmaya dayanıklı olması ve çabuk ütülenmesi için patiskadan (pamuk-keten) seçilmeleedir.

● Çarşaflık kumaşın dokusu sık olmalıdır. Yıkamadan doku sıklığına karar vermek yanıltıcı olabilir. Çünkü, bazı kumaş türleri satışa kolalı olarak sunulur.

● Çarşaf ölçülerinde şilte ölçüsü esas alınmaktadır. Buna göre;

Çarşaf eni; şiltenin eni-şiltenin yüksekliği+yatak altına katlama payı+diğer tarafından yüksekliği+diğer tarafın yatak altına katlanına payı olarak hesaplanmalıdır. Bu şekilde hesaplanan bir çarşafa boyundan en fazla % 3 çekme payı ilave edilmelidir. Şilte ölçülerinin standart ölçülerle kullanılması durumunda, tek kişilik çarşafları: 160x265 cm. boyutlarında olması yeterli olmaktadır. Çarşaf ebatlarının küçük olması yatak yapımını zorlaştırarak çalışana zaman kaybettirmektedir.

● Şilteler üzerinde mutlaka miflon bulundurulmalıdır. Miflon (alez) şiltenin kirlenmesini önlediği gibi, çarşafın da muntazam durmasını sağlamaktadır.

● Kullanılan iki çarşafın ölçüleri aynı olmalıdır.

● Yastığa giriş-çıkışını kolaylaştırmak için, yastık kılıfları zarf usulü ile dikilmiş ve yastık ebatlarından 5-7 cm daha büyük olmalıdır.

● Banyo havluları pamuk elyaflı türden olmalıdır. Çünkü, kadife havlular suyu emmezler.

● Odalara konulan okuma amaçlı abajurların tepesi açık olmalıdır. Bu modeller okumayı kolaylaştırır.

● Yaz aylarında kullanılan pikeler, mutlaka iki çarşafa birlikte normal yatak yapımı kurullarına göre kullanılmalıdır. Bunun yapılabilmesi için pikelerin renkli seçilmesi gerekmektedir. Beyaz pike ve sadece alt çarşafa yapılan yataklardaki pikeler çarşaf yerine kullanıldığı için çabuk kirlenmektedir. Çarşafa göre daha uzun sürede kuruyan ve zor üt-

lenin pikenin yanlış şekilde kullanılması oteller için zaman ve para kaybına neden olmaktadır.

● Perde ölçüleri hesaplanırken, pencere ölçüsünün üç katı uzunluk verilmelidir. Bu ölçü, perdenin büzgü ve pilelerini daha güzel gösterecektir. Kalın perdelerin iki ucunun sabitleştirilmesi perdenin büzgülerinin sık sık bozulmasını önleyecektir.

● Odalarda kullanılan yataklar , özel bir oda olmadığı sürece, toz alma aksesuarlarının azlığı, yatak yapımında sağladıkları kolaylıklar nedeniyle ikiz yatak olan türden seçilmelidir. Bu yataklarda çalışan kişi, yatağın dizaynından dolayı daha az zamanda yatak yapmaktadır. Ayrıca, yatakların baş taraflarındaki ayaklarında mutlaka tekerlek olmalıdır. Bu, çalışanların yatağı tek kişi olarak çekmesine yardımcı olduğu gibi, yatağın yıpranmasını da önleyecektir.

● Elektrik süpürgelerinin kullanma sırasında devrilip çabuk eskimesini önlemek için yatay modellerden seçilmesine özen gösterilmelidir.

● Temizlik bezleri odada kullanıldıkları yere göre farklı renklerden seçilmelidir. Bu ayırımı, hem bezlerin uzun süre kullanımı, hem de yapılan temizliğin hijyen koşullarına uygun olması açısından yararlı bir uygulama olmaktadır.

● Kullanılan temizlik deterjanlarının az köpüren cinsten olmasına özen gösterilmelidir. Bu sayede çalışan daha kısa sürede temizlik yapabilecektir.

Çamaşırhanede kullanılan deterjanlar

Çamaşırhanede kullanılan deterjanların seçimi ise, ayrıca önemli bir konu olmaktadır. Çünkü çamaşırhanede kullanılan deterjan sayısı fazladır ve deterjan seçimi yıkama programın kalitesi ile yakından ilgilidir. Çamaşırhanede kullanılan deterjanlar yıkama, ağartma, yardımcı yıkama malzemesi olmak üzere gruplandırılabilirler. Bu gruptan özellikle yıkama ve ağartıcılar, çamaşır yıkamada önemli bir yere sahiptir. Çamaşır-

Otel İşletmeleri açısından son derece önemli bir konu olan verimlilik, doğal olarak verimli malzeme seçimi ile başlayacaktır. Bunun yapılabilmesi ise, housekeeping konusunda sipariş veren departman şefinin malzeme konusunda da bilgili olmasının gerekliliğidir.

hanede kullanılan bu deterjanların amacına uygun seçilmesi için dikkat edilmesi gereken konular aşağıda sıralanmaktadır.

- Ağartıcılar, bileşimlerinde klor veya oksijen olma durumuna göre ikiye ayrılırlar. Klorlu ağartıcıların yapısında organik klor bulunur ve özellikle naylon, orlon, dakron gibi sentetik elyaflarda, karışık bazlı elyaflarda oldukça etkilidir. Ancak doğal elyaflarda (pamuk, keten, yün) farklı reaksiyonlar gösterdiğinden (demirli sularda kahverengi lekeler oluş-turmak gibi) kullanımından iyi sonuçlar alınmaz. Bu tür kumaşlar da ucuz oldu-ğu için klorlu ağartıcıları seçmek, çama-şırın sertleşmesine ve çabuk eskimesine neden olmasından dolayı uygun değildir.

Oksijenli ağartıcılarda ise, sodyum perborat bulunmaktadır. Oksijenli deterjanlar her tür dokularda güvenle kullanılan bir bileşime sahip olduklarından uygun seçim olmaktadır. Son günlerde piyasada oksijenli su sistemli olarak satı-şa sunulan deterjanlar bu özelliği taşı-maktadırlar.

Yıkama deterjanlarının uygun seçi-minde ise, deterjanın bileşiminde şu mad-deler olmasına dikkat edilmelidir.

- Suyun ıslatma etkisini atıran, kiri gevşeterek yıkamayı kolaylaştıran yüzey gerilimini azaltıcı madde.

- Sudaki sertliğe yol açan kalsiyum ve magnezyum iyonlarının etkisini azal-tarak temizliği kolaylaştıracak karbonat ve fosfat gibi kuvvetlendirici madde (do-ğal çevre koruması için ayrıca karbonat-lı kuvvetlendiriciler tercih edilmelidir).

- Beyaz çamaşırlara parlaklık ve can-lılık vermek için floresan parlaticı mad-de, mavi boncuklu sloganı ile piyasaya sürülen deterjanlarda madde görünür şe-kilde kullanılmaktadır.

- Köpüğün sürekliliği ve dayanıklılı-ğı için köpük ayarlayıcı madde. Piyasada satılan matik türü deterjanlarda bu özellik bulunmaktadır.

- Kirleri süspansen halde tutarak tek-rar çamaşıra yapışmasını önleyici kar-bonsimetie sellüloz bileşiği.

- Sıcak ve soğuk ısıda etkili olması için özellikle proteaz türü enzim içermesi. Piyasada TAED sistemli sloganı ile satılan deterjanlarda bu özellik bulun-maktadır.

- Yıkama deterjanlarının bileşiğinde ayrıca, parfüm, yumuşatıcı, antibakteri-al maddelerin de bulunması gerekmektedir.

Çamaşırhanede kullanılan deterjan-ların doğru seçiminde bu konuların dı-şında göz önünde bulundurulması gerek-li diğer konular ise şöyle özetlenebilir:

- Günümüzde, yukarıda sayılan özel-liklerin tamamını taşıyan, farklı işlev-leri olan maddeleri bir deterjanda toplayan ürünler bulunmaktadır. Bu ürünlerin seçimi, hem yıkamayı kolaylaştıracak, hem de farklı malzemelerle uğraşarak har-canacak zaman kayıplarını önleyecektir.

- Çamaşırhanede toz deterjan kulla-nımı yaygın olmakla beraber, kullanım kolaylığı, makinalarda daha verimli kul-lanılması nedeniyle aynı bileşime sıvı deterjanlar daha uygun seçim olmaktadır. Çünkü toz deterjanlar yıkama sırasında tamamen çözülmemekte ve koyu renkli kumaşlarda beyaz parçacıklar halinde kalmaktadır.

Ancak ağartıcılarda beyazlatıcı fonk-siyonun daha güçlü olması nedeniyle toz ağartıcılar tercih edilmelidir. □

Kaynakça

AKOĞLAN, Meryem, *Otel İşletmelerinde Kat Hiz-metleri Yönetimi*, Özyurt Matbaası, Ankara, 1993.

FEL.LOW, Jane, *Housekeeping Supervision*, Pitman Publishing, London, 1986.

HATFIELD, Dorris, *Profesional Housekeeping*, Hut-chinson Catering and Hotel Management, London, 1986.

GARRISON, C., BRASHER, R.E., *Modern House-hold Equipment*, McMillan Pub. New York, 1982.

GÖNEN, Emine ve HABLEMİTOĞLU, Şengül, "Çamaşır Yıkama Prosesinde Deterjanın Önemi, *Standart Dergisi*, Yıl. 3, Sayı. 387, Mart 1994.

STAPHEN, P. Craig, *Housekeeping Management in Hospitality Industry*, National Publishers of the Blac Hills, ABD, 1989.

TURYAÇ, *Çamaşır Nedir?*, 1986.

Çamaşırhanede kullanılan deterjanların seçimi ise, ayrıca önemli bir konu olmaktadır. Çünkü çamaşırhanede kullanılan deterjan sayısı fazladır ve deterjan seçimi yıkama programı kalitesiyle yakından ilgilidir.